

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Departament Zdrowia

KZD.410.001.04.2019

P/19/001

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli	P/19/001 - Wykonanie budżetu państwa w 2018 r.
Jednostka kontrolowana	Główna Biblioteka Lekarska im. Stanisława Konopki w Warszawie, ul. Chocimska 22, 00-791 Warszawa (dalej: „GBL” lub „Biblioteka”)
Kierownik jednostki kontrolowanej	Wojciech Giermaziak, Dyrektor ¹ (dowód: akta kontroli str. 3)
Podstawa prawna	art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli ²
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli – Departament Zdrowia
Kontroler	Ewa Ściślewska-Jakubiak, główny specjalista kp., upoważnienie do kontroli nr KZD/8/2019 z dnia 02 stycznia 2019 r. (dowód: akta kontroli str. 1)

II. Cel i zakres kontroli

Celem kontroli było dokonanie oceny prawidłowości wykorzystania i rozliczenia w 2018 r. przez Główną Bibliotekę Lekarską dotacji podmiotowej³ i celowej⁴ z budżetu państwa w część 46 Zdrowie.

Podstawą sformułowania oceny była w szczególności analiza przyznania, wykorzystania i rozliczenia dotacji podmiotowej na dofinansowanie działalności bieżącej w zakresie realizowanych zadań statutowych. Oceny dokonano przy uwzględnieniu kryteriów legalności, gospodarności, celowości i rzetelności.

III. Charakterystyka kontrolowanej jednostki

Główna Biblioteka Lekarska jest samodzielną jednostką organizacyjną – instytucją kultury podległą Ministrowi Zdrowia⁵.

GBL działa na podstawie ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. o bibliotekach⁶, ustawy z dnia 25 października 1991 r. o organizowaniu i prowadzeniu działalności kulturalnej⁷, ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad

¹ Od 1 kwietnia 2011 r.

² Dz.U. z 2019 r. poz. 489.

³ Część 46 – Zdrowie, dział 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, rozdział 92116 – Biblioteki, §2550 – Dotacja podmiotowa z budżetu dla państwowej instytucji kultury.

⁴ Część 46 – Zdrowie, dział 921 – Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego, rozdział 92116 – Biblioteki, §6220 – Dotacja celowa z budżetu na finansowanie lub dofinansowanie kosztów realizacji inwestycji i zakupów inwestycyjnych innych jednostek sektora finansów publicznych.

⁵ Obwieszczenie Ministra Zdrowia z dnia 27 listopada 2018 r. w sprawie wykazu jednostek organizacyjnych podległych Ministrowi Zdrowia lub przez niego nadzorowanych (M.P. z 2018 r. poz. 1197).

⁶ Dz.U. z 2018 r. poz. 574, ze zm.

⁷ Dz.U. z 2018 r. poz. 1983, ze zm.

zabytkami⁸, ustawy z dnia 14 lipca 1983 r. o narodowym zasobie archiwalnym i archiwach⁹ oraz zarządzenia Ministra Zdrowia z dnia 7 lipca 2001 r. w sprawie nadania statutu Głównej Bibliotece Lekarskiej im. Stanisława Konopki¹⁰.

Działalność GBL, w której skład wchodzi 16 oddziałów terenowych, ma zasięg ogólnokrajowy. Głównym celem działalności GBL jest zaspokojenie potrzeb wszystkich zainteresowanych problematyką medyczną i naukami pokrewnymi w zakresie usług bibliotecznych i informacyjnych, ze szczególnym uwzględnieniem pracowników jednostek organizacyjnych ochrony zdrowia, środowiska pracowników naukowych i dydaktycznych oraz osób studiujących nauki medyczne i pokrewne.

Do zadań GBL należy przede wszystkim:

- prowadzenie działalności bibliotecznej, a w szczególności gromadzenie, opracowanie, przechowywanie, konserwacja i udostępnianie: krajowych publikacji naukowych i fachowych z dziedziny medycyny, wyboru publikacji polskich z nauk pokrewnych medycynie, wybranych publikacji obcych z zakresu medycyny i nauk pokrewnych, wyboru dokumentów nie publikowanych oraz innych materiałów i przedmiotów związanych z polską medycyną lub wchodzących w skład kolekcji i spuścizn po wybitnych przedstawicielach polskiej medycyny, ze szczególnym uwzględnieniem dokumentów piśmienniczych, ikonograficznych, audiowizualnych i elektronicznych,
- uczestnictwo w zakresie nauk biomedycznych w Narodowym Zasobie Bibliotecznym i archiwizowanie najcenniejszych zbiorów wchodzących w jego skład,
- prowadzenie, zgodnie ze swoją specjalizacją i we współpracy z innymi bibliotekami i instytucjami, wielostronnej działalności informacyjno-dokumentacyjnej,
- prowadzenie działalności naukowej, metodycznej i wydawniczej, a w szczególności: inicjowanie i prowadzenie prac naukowo-badawczych oraz metodycznych z zakresu bibliotekoznawstwa i informacji naukowej, upowszechnianie wyników badań oraz udzielanie pomocy i przekazywanie opinii w dziedzinach objętych problematyką badawczą, organizowanie konferencji, sesji naukowych, wystaw, wydawanie publikacji naukowych, metodycznych i dokumentacyjnych,
- współpraca z bibliotekami, przede wszystkim medycznymi oraz z pokrewnymi instytucjami naukowymi i kulturalnymi w kraju i za granicą.

IV. Ocena

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie wykorzystanie przez Bibliotekę środków z dotacji podmiotowej otrzymanej z budżetu państwa w 2018 r.

Dotacja podmiotowa została wykorzystana w 100%, tj. 9 993,9 tys. zł na dofinansowanie działalności bieżącej, w związku z realizacją zadań statutowych.

Zastrzeżenia NIK dotyczą niewykorzystania zabezpieczonych w budżecie części 46 – Zdrowie na rok 2018 r. środków w wysokości 2.000 tys. zł. przeznaczonych na remont dachu w siedzibie GBL. Zaniechanie realizacji tej inwestycji może doprowadzić do przeciekania dachu i zagraża zniszczeniem cennych zbiorów.

⁸ Dz.U. z 2018 r. poz. 2067.

⁹ Dz.U. z 2018 r. poz. 217, ze zm.

¹⁰ Dz. Urz. MZ. z 2001 r. Nr 8 poz. 48, ze zm.

V. Wyniki kontroli

1. Zagadnienia ogólne

Opis stanu
faktycznego

W 2018 r. Minister Zdrowia zabezpieczył środki dla Głównej Biblioteki Lekarskiej w łącznej kwocie 11.994,0 tys. zł, w tym 9 994,0 tys. zł (83,3%) w ramach dotacji podmiotowej i 2 000,0 tys. zł (16,7%) dotacji celowej. Obie przyznane dotacje zostały ujęte w planie finansowym Biblioteki na 2018 r.

(dowód: akta kontroli str. 140-142, 207-212, 262-263)

Wykorzystano 9 993,9 tys. zł, tj. 100% przyznanych środków z dotacji podmiotowej. Dyrektor GBL odmówił przyjęcia środków z dotacji celowej w wysokości 2 000,0 tys. zł. na remont dachu siedziby przy ul. Chocimskiej 22 w Warszawie.

W ramach sprawowanego przez Ministra Zdrowia nadzoru i kontroli realizacji dochodów i wydatków budżetowych¹¹, po upływie każdego kwartału 2018 r., informowano pisemnie Ministra Zdrowia o zaawansowaniu wykonania planu finansowego GBL, uwzględniając wykaz zrealizowanych zadań wraz ze środkami poniesionymi na ich realizację. W 2018 r. Minister Zdrowia nie przeprowadzał kontroli wykorzystania dotacji przez GBL.

(dowód: akta kontroli str. 52, 64-87, 141-142)

2. Wykorzystanie i rozliczenie dotacji z budżetu państwa

2.1. Dotacja podmiotowa

Opis stanu
faktycznego

W 2018 r. GBL otrzymała dotację podmiotową z budżetu z części – 46 Zdrowie dla państwowej instytucji kultury na dofinansowanie działalności bieżącej dotyczącej realizowanych zadań statutowych w kwocie 9 994,0 tys. zł, w tym na utrzymanie i remonty obiektów wykorzystwała 1 618, 0 tys. zł (16,2%).

Kwota dotacji podmiotowej, udzielonej przez Ministra Zdrowia, była zgodna z wysokością środków zaplanowanych na 2018 r. w planie finansowym GBL. Dyrektor Głównej Biblioteki Lekarskiej nie wnioskował, w 2018 r., do Ministra Zdrowia o zwiększenie dotacji podmiotowej.

Środkami dotacji sfinansowano 100% kosztów działalności bieżącej Biblioteki.

Na wynagrodzenia¹² wykorzystano 5 669,8 tys. zł (56,7%), na ubezpieczenia społeczne i inne świadczenia – 974,1 tys. zł (9,8%), na sfinansowanie pozostałych kosztów (materiały, energia, remonty, pozostałe usługi obce, podatki i opłaty, zakup książek i czasopism, delegacje) – 3 350,0 tys. zł (33,5%).

(dowód: akta kontroli str. 43-45, 53-63, 140, 207-212, 257-258)

2.2. Dotacja celowa

Minister Zdrowia zabezpieczył środki w budżecie część 46 – Zdrowie na dotację celową dla GBL w wysokości 2 000,0 tys. zł na zadanie inwestycyjne polegające na remoncie dachu budynku GBL przy ul. Chocimskiej 22.

Pismem z dnia 13 lipca 2018 r.¹³ Dyrektor Departamentu Budżetu Finansów i Inwestycji w Ministerstwie Zdrowia poinformowała Bibliotekę o zabezpieczonych środkach i jednocześnie wystąpiła o uzupełnienie dokumentacji, która spowoduje wszczęcie realizacji inwestycji lub przekazanie informacji o braku możliwości wykorzystania środków w 2018 r.

¹¹ Art. 175 ustawy o finansach publicznych (Dz.U. z 2017 r. poz. 2077, ze zm.).

¹² W tym wynagrodzenia: osobowe – 5 329,8 tys. zł i bezosobowe – 340,0 tys. zł.

¹³ Pismo z dnia 13 lipca 2018 r. (znak: BFI.3172.33.2018.GL).

Stwierdzone
nieprawidłowości

Dyrektor GBL, pismem z dnia 23 lipca 2018 r. ¹⁴, przekazał Ministrowi Zdrowia informację o braku możliwości wykorzystania środków z dotacji w 2018 r. Przyczyną był zbyt krótki czas, który pozostał na realizację tej inwestycji, od momentu przekazania informacji przez Ministra Zdrowia (13 lipca 2018 r.).

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

Niewykorzystanie zabezpieczonych w budżecie części 46 – Zdrowie na rok 2018 r. środków w wysokości 2.000 tys. zł, przeznaczonych na remont dachu w siedzibie GBL, może doprowadzić do jego przeciekania i zagraża zniszczeniem cennych zbiorów bibliotecznych.

NIK krytycznie ocenia niepodjęcie odpowiednich działań w tym zakresie przez Dyrektora GBL, który o zabezpieczeniu środków wiedział od 1 lutego 2018 r. (data publikacji ustawy budżetowej na rok 2018 z dnia 11 stycznia 2018 r.).

Jak wyjaśniła Dyrektor Departamentu Budżetu i Inwestycji Ministerstwa Zdrowia Główna Biblioteka Lekarska przesyłając druk RZ-2 do projektu budżetu państwa na 2018 r. nie dołączyła „Programu inwestycji”, pomimo iż była o tym obowiązku poinformowana pismem z 30 maja 2017 r.

(dowód: akta kontroli str. 372-373)

Dyrektor GBL wyjaśnił, iż z uwagi na czas konieczny do zgodnego z procedurą wynikającą z ustawy *Prawo zamówień publicznych* kompleksowego rozpoczęcia i terminowego przeprowadzenia wspomnianej inwestycji otrzymanie środków budżetowych w połowie roku budżetowego uniemożliwia ich prawidłowe wydatkowanie. Przystąpienie do realizacji inwestycji wiąże się nie tylko z koniecznością przeprowadzenia długotrwałej procedury zamówień publicznych, wyboru wykonawcy i czynności z tym związanych, ale także zewnętrznymi warunkami pogodowymi. Wystąpiło więc ryzyko, że wydatkowanie środków przyznanych w dotacji celowej nie mogłoby nastąpić w bieżącym roku.

(dowód: akta kontroli str. 258-280, 370-371)

Najwyższa Izba Kontroli nie może uznać wyjaśnień Dyrektora Biblioteki jako usprawiedliwienia zwłoki w uzupełnieniu brakującej dokumentacji i rozpoczęciu procesu inwestycyjnego. Niezwłocznie po powzięciu informacji o zabezpieczeniu środków w budżecie państwa na remont dachu (1 lutego 2018 r.) pracownicy GBL powinni rozpocząć działania prowadzące do pilnego rozpoczęcia inwestycji w celu ochrony zasobów bibliotecznych zdeponowanych w budynku.

VI. Wnioski

Wnioski pokontrolne

W związku ze stwierdzoną nieprawidłowością, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, wnosi o pilne uzupełnienie brakującej dokumentacji i w ramach zaplanowanych w planie finansowym środków rozpoczęcie prac w celu zabezpieczenia dachu i niedopuszczenia do zniszczenia zbiorów bibliotecznych.

VII. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

¹⁴ Pismo z dnia 23 lipca 2018 r. (znak: GBL-SD.071.60.DN.2018).

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Departamentu Zdrowia Najwyższej Izby Kontroli. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61 b ust. 2 ustawy o NIK, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków pokontrolnych oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Warszawa, dnia 19 marca 2019 r.

Kontroler

Ewa Ścisłewska-Jakubiak
Główny specjalista

Podpis

Najwyższa Izba Kontroli
Departament Zdrowia

Dyrektor
Piotr Wasilewski

Podpis